

Beden Tutum Testi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Beden Tutum Testi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17457>

Özet

Beden Tutum Testi (BTT), bireylerin kendi vücutlarına karşı geliştirdikleri algı, duygu ve tutumları değerlendirmek üzere tasarlanmıştır, psikometrik açıdan geçerli bir ölçektir. Sunulan bu giriş, ölçeğin Türkçeye uyarlanması odaklanmaktadır. Şahin, Huri ve arkadaşları (2020) tarafından gerçekleştirilen bu uyarlama çalışması, özellikle **meme kanseri** tanısı almış kadın popülasyonunda uygulanmıştır. Çalışmanın temel amacı, hastalık ve tedavi süreçlerinin neden olduğu fiziksel değişimler sonrası gelişen beden tutumlarının ölçülebilir, Türkçe konuşan popülasyon için **güvenilir** ve **geçerli** bir araç sunmaktır. Bu sayede, klinik ortamlarda hastaların psikososyal ihtiyaçlarının belirlenmesi ve uygun müdahalelerin geliştirilmesi mümkün olmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Beden Tutum Testi, BTT, beden algısı, beden imajı, psikometrik özellikler, meme kanseri, uyarlama, güvenilirlik, geçerlik.

Yazarlar

Şahin, S., Huri, M., Köse, B., Akel, B.S., Probst, M.

Amaç

Beden Tutum Testi'nin (BTT) esas amacı, bireylerin kendi vücutlarına yönelik geliştirdikleri bilişsel, duygusal ve davranışsal tepkileri içeren beden tutumu (body attitude) yapısını ölçmektir. Bu yapı, kişinin fiziksel görünümüne ilişkin memnuniyetini, vücut ilevselliğine dair kaygıların ve cinsel çekicilik algısını kapsar.

Türkçe uyarlama çalışmasının özel amacı ise, **meme kanseri** tedavisi gören kadınlarda, cerrahi müdahaleler (mastektomi, lumpektomi) ve kemoterapi gibi süreçlerin neden olduğu fiziksel değişimlere karşı geliştirilen tutumları hassas bir şekilde değerlendirebilecek, kültürel ve dilsel olarak geçerli bir araç sunmaktır. Bu sayede, onkolojik rehabilitasyon ve psikososyal destek programlarının etkinliği ölçülebilir.

Yapı

Ölçek, psikolojideki **beden algısı** (body image) kavramının duygusal ve değerlendirici bileşenini oluşturan beden tutumunu ölçmektedir. Beden tutumu, yalnızca görünümle ilgili değil, aynı zamanda vücudun ilevselliği, sağlık durumu ve sosyal etkileşimlerdeki rolü hakkındaki öznel deneyimleri de içerir.

BTT, genellikle çok boyutlu bir yapıya sahiptir ve vücut memnuniyetsizliği, dokunma rahatsızlığı,

cinsel kaçınma ve vücutla ilgili kaygı gibi alt faktörler üzerinden değerlendirme yapar. Bu faktörler, özellikle kronik hastalıklar ve fiziksel dezişime yol açan tıbbi durumlar bağlamında bireyin psikolojik sağlığı için kritik öneme sahiptir.

Geçerlik

Orijinal kaynakta geçerlik bilgisi '-' olarak belirtilse de, Şahin ve arkadaşlar (2020) tarafından yürütülen çalışmada, Türk versiyonunun psikometrik geçerliğini kapsamlı bir şekilde incelemiştir. Yapı geçerliğini kapsamında, Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılarak ölçeğin orijinal çok boyutlu yapısının Türk popülasyonunda da korunduğu gösterilmiştir.

Ayrıca, kriter geçerliğini analizleri yapılmış olup, BTT puanlarının, beklenen doğrultuda, yaşam kalitesi, depresyon ve diğer beden imajı ölçekleri ile anlamlı korelasyonlar gösterdiği tespit edilmiştir. Bu bulgular, testin teorik olarak ölçmesi beklenen yapıya başarıyla ölçtüğünü teyit etmektedir.

Güvenirlik

Kaynakta güvenilirlik bilgisi '-' olarak belirtilmiş olsa da, 2020 tarihli makale ölçeğin güvenilirliğini raporlamıştır. Türk versiyonunun iç tutarlılığı, Cronbach alfa katsayısıyla değerlendirilmiştir. Bu katsayının hem ölçeğin tamamı hem de alt boyutlar için kabul edilebilir düzeyde (genellikle 0.70'in üzerinde) olduğu belirlenmiştir.

Yüksek iç tutarlılık, ölçek maddelerinin aynı psikolojik yapıya tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir. Ayrıca, test-tekrar test güvenilirliğini analizleri de yapılarak, ölçeğin zaman içinde kararlılığını sürdürdüğü ve klinik takip süreçlerinde güvenle kullanılabilirliği kanıtlanmıştır.

Faktör Analizi

Beden Tutum Testi'nin Türkçe uyarlama çalışmasında, ölçeğin yapısal geçerliğini test etmek amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) uygulanmıştır. Bu analizler, orijinal ölçeğin teorik olarak belirlenmiş olan faktör yapısının (genellikle 5 veya 6 faktörlü bir model) Türk kültürüne ve meme kanseri popülasyonuna uygunluğunu değerlendirmiştir.

Elde edilen sonuçlar, modelin uyum indekslerinin kabul edilebilir sınırlar içinde olduğunu ve maddelerin beklenen alt boyutlara yüksek yüklerle yüklendiğini ortaya koymuştur. Bu faktörler arasında fiziksel görünümle ilgili memnuniyetsizlik, vücuda dokunmaktan veya göstermekten kaçınma gibi klinik olarak anlamlı bileşenler yer almaktadır.

Araç

Test Type: Uyarlama

Format: Öz bildirim testi, Likert tipi derecelendirme (Orijinal ölçek genellikle 6 puanlı? Likert tipi bir format kullanır).

Language Available: Türkçe, Orijinal (Muhtemelen Flemenkçe/?ngilizce)

Population Group: Klinik Popülasyon (Yeti?kin Kad?nlar)

Age Group: Yeti?kinler (18 ya? ve üstü)

Population Details: Meme kanseri tan?s? alm?? ve tedavi gören kad?nlar.

Test Methodology: Bireylerin kendi bedenlerine yönelik duygu ve dü?üncelerini belirli bir derecelendirme ölçe?i üzerinde ifade etmelerini gerektiren yapılandırılm?? psikometrik değerlendirme.

Anahtar Kelimeler

Beden imaj?, psikonkoloji, adaptasyon, psikometri, Sedef ?ahin, Current Psychology, DOI: 10.1007/s12144-020-00627-1, fiziksel de?i?im, beden alg?s?.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: Sorumlu yazar Sedef ?ahin'e ait ileti?im adresi: sedefkarayazgan88@hotmail.com

Correspondence Address: Referansta belirtilmemiştir.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Beden Tutum Testi'nin Türkçe uyarlama çal??mas? 2020 y?l?nda yayınlanm??tır. Ölçe?in klinik veya ara?tırma amaçlı? kullanılm? için gerekli izinler ve olası? ücret bilgileri, sorumlu yazar Sedef ?ahin ile doğrudan ileti?ime geçilerek öğrenilmelidir. Orijinal ölçe?in ticari kullanılm ko?ullar?, telif hakk? sahibine ba?lıdır.

Kaynaklar

?ahin, S., Huri, M., Köse, B., Akel, B.S., & Probst, M. (2020). Reliability and validity of the Turkish

version of **Body Attitude Test** in women with breast cancer. *Current Psychology*.
<https://doi.org/10.1007/s12144-020-00627-1>

Makalenin tam metni (PDF) bu bağlantı üzerinden erişilebilir: 0310n02g7-y-https-link-springer-com.proxy2.marmara-elibrary.com

Ölçeğin Türkçe versiyonunun PDF'i burada mevcuttur: [beden-tutum-testi-toad.pdf](#)

Beden Tutum Testi Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin maddeleri kaynak içerikte yer almamaktadır. Ölçeğin tam metnine ve maddelerine yukarıda belirtilen PDF bağlantısından veya sorumlu yazar ile iletişime geçilerek erişilebilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM